

Állásfoglalás a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (KHR törvény) szerinti kötelezettségek engedményes - mint referenciaadat-szolgáltató - általi teljesítésével kapcsolatban

I. A JOGKÉRDÉS

Az engedményes köteles-e átadni a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére az engedményező által átadni elmulasztott, a KHR törvény szerint kötelezően átadandó adatokat, illetve ennek során hogyan kell alkalmazni a KHR törvény ügyfélvédelemre vonatkozó szabályait (tájékoztatás, referenciaadat-törlési kötelezettség)?

II. AZ ÁLLÁSFOGLALÁST KÉRŐ ÁLLÁSPONTJA

Az állásfoglalást kérő állásfoglalás iránti kérelmében az alábbi megoldási javaslatokat vázolta fel:

1) Az engedményes nem késedelmes adatátadásként továbbítja a referenciaadatokat a KHR-be, hanem az engedményezést követően kezdi el számolni a késedelmes napokat, figyelembe véve a mindenkor minimálbér összegét.

Ebben az esetben az engedményező küldi ki az ügyfeleknek a tervezett adatátadásról szóló figyelmeztetést a mulasztással kapcsolatos adatok továbbítása előtt 30 nappal, majd értesíti őket a negatív esemény tényleges rögzítésének tényéről.

2) Az engedményesnek nem kötelessége az elmaradt adatok továbbítása a KHR-be.

3) Az engedményes oly módon tesz eleget a törvényi előírásoknak, hogy a KHR törvényben meghatározott módon figyeli a késedelmes napok számát, megküldi az ügyfél részére az adatok KHR-be történő továbbításáról szóló figyelmeztetést 30 nappal a tranzakció indítását megelőzően, továbbá az értesítő levelet a rögzítés tényéről.

Ezt követően az élő státuszban levő mulasztás ideje kerül monitorozásra, miszerint a tényleges mulasztásba esés időpontjához kerül viszonyításra az engedményes által rögzített bekövetkezési dátum. Így amennyiben a tényleges elévülési idő lejárt, az engedményes „Mulasztás törlés” tranzakciót indít el a KHR-ben a mulasztással kapcsolatos adatok vonatkozásában.

4) A 2) és 3) pontban vázolt megoldási lehetőségek kombinált alkalmazásával az engedményes a 2) pont szerint jár el, amennyiben a 90 napon túl fennálló késedelem 10 évnél régebbi időszakra nyúlik vissza, és a 3) pont szerinti eljárásrendet követi, amennyiben a 90 napon túl fennálló késedelem 10 éven belüli időszakra nyúlik vissza.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB az állásfoglalást kérő kérdésére vonatkozó álláspontjának kialakításánál a KHR törvény alábbi releváns rendelkezéseit vette figyelembe:

6. § (2) Az egymás között történő adatátadás tényéről, időpontjáról és az átadott adatok köréről mind a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozásnak, mind a referenciaadat-szolgáltatónak nyilvántartást kell vezetnie. E nyilvántartást a referenciaadatok nyilvántartására vonatkozó, 8. §-ban meghatározott időpontig kell kezelni.

(3) Az e törvényben foglalt feltételek fennállása esetén a referenciaadat-szolgáltató - az ügyfélvédelmi szabályok figyelembevételével - öt munkanapon belül köteles az általa kezelt referenciaadatokat a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére írásban átadni. A határidő számításának kezdete

(...)

b) a 11. § (1) bekezdésében és a 14. § és 14/B. §-ban meghatározott időtartam letelte,

(...)

7. § (1) A 11. és 14. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazása során a lejárt és meg nem fizetett tartozás összegének és időtartamának számítását abban az esetben is folyamatosan kell végezni, ha az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelés egy másik referenciaadat-szolgáltató részére átruházásra kerül.

(2) A szerződésből eredő követelést átruházó referenciaadat-szolgáltató köteles a referenciaadat-szolgáltatás teljesítéséhez szükséges valamennyi okiratot és információt átadni a követelést átvevő referenciaadat-szolgáltató részére.

(3) A KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás a részére átadott referenciaadatot „átruházás referenciaadat-szolgáltató részére” megjegyzéssel látja el, és feltünteti az átvevő referenciaadat-szolgáltató adatait, ha a referenciaadat-szolgáltató az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelést egy másik referenciaadat-szolgáltató részére ruházta át.

8. § (1) A KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás - a (3)-(4) bekezdésben, valamint a 9. §-ban foglalt kivétellel - a referenciaadatokat a (2) bekezdésben meghatározott időponttól számított öt évig kezeli. Az öt év letelte után, illetve a 9. § szerinti további adatkezeléshez való hozzájárulás visszavonása esetén a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás a referenciaadatokat véglegesen és vissza nem állítható módon törli.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő számításának kezdete:

a) a 11. § szerinti esetben, ha a tartozás nem szűnt meg, a 11. § (1) bekezdés szerinti adatátadás időpontjától számított ötödik év vége,

(...)

11. § (1) A referenciaadat-szolgáltató a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére írásban átadja annak a természetes személynek a melléklet II. fejezetének 1.1-1.2 pontja szerinti referenciaadatait, aki az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésben vállalt fizetési kötelezettségének oly módon nem tesz eleget, hogy a lejárt és meg nem fizetett tartozásának összege meghaladja a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért és ezen minimálbérösszeget meghaladó késedelem folyamatosan, több mint kilencven napon keresztül fennállt.

(2) Ugyanazon személy (1) bekezdés szerinti szerződésszegését több jogviszony egyidejű fennállása esetén jogviszonyonként külön-külön kell figyelembe venni.

15. § (3) A 11. § (1) bekezdés szerinti adatátadás tervezett végrehajtását harminc nappal megelőzően a referenciaadat-szolgáltató írásban tájékoztatja a természetes személyt arról, hogy a melléklet II. fejezete 1.1-1.2 pontja szerinti referenciaadatai bekerülnek a KHR-be, ha nem tesz eleget a szerződésben foglalt kötelezettségének.

(...)

(6) A referenciaadat-szolgáltató a 6. § (5) bekezdés szerinti referenciaadatot kivéve, valamennyi e törvény szerinti, a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére történő adatátadását követő legfeljebb öt munkanapon belül írásban tájékoztatja a nyilvántartott természetes személyt az adatátadás megtörténtéről.

A KHR törvény 7. §-a tartalmazza az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelés átruházására **(Engedményezés)** vonatkozó szabályokat, amelyek szerint: 1) a lejárt és meg nem fizetett tartozás összegének és időtartamának számítását Engedményezés esetén is folyamatosan kell végezni, 2) szerződésből eredő követelést átruházó referenciaadat-szolgáltató **(Engedményező)** köteles a referenciaadat-szolgáltatás teljesítéséhez szükséges valamennyi okiratot és információt átadni a követelést átvevő referenciaadat-szolgáltató **(Engedményes)** részére, 3) a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás a részére átadott referenciaadatot „átruházás referenciaadat-szolgáltató részére” megjegyzéssel látja el, és feltünteti az Engedményes adatait.

A KHR törvény a fenti rendelkezéseken kívül nem tartalmaz kifejezetten az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelés átruházása esetén alkalmazandó szabályokat.

Ugyanakkor az MNB álláspontja szerint az Engedményesnek, - feltéve, hogy a KHR törvény értelmében maga is referenciaadat-szolgáltatónak minősül - az Engedményezést követően az Engedményezés tárgyát képező szerződésből eredő követelések tekintetében saját jogon kell eleget tennie a KHR törvényben előírt kötelezettségeknek. Ebből következően át kell adnia a 11. § (1) bekezdése szerinti, az Engedményező mulasztása következtében a KHR-ben nem szereplő adatokat a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére. Az Engedményes adatátadásához szükséges információkat a KHR törvény 6. § (2) szerinti nyilvántartásnak, illetve a 7. § (2) bekezdése szerinti információátadásnak kell biztosítania. A KHR részére történő késedelmes adatátadás miatt fellépő költség az Engedményező és az Engedményes egymás közötti elszámolásának tárgyát képezheti.

Az MNB fenti álláspontját alátámasztja a központi hitelinformációs rendszer létrehozásának a célja is, amely a hitel és hiteljellegű pénzügyi szolgáltatások során a megalapozott hitelbírálatához felhasználható hitel- és személyes adatok naprakész központi nyilvántartásának rendelkezésre állása. A KHR törvény Indokolása szerint: „A hitel és hiteljellegű pénzügyi szolgáltatások szabályozása során kiemelt jelentősége van a hiteligenyélések elbírálásához felhasználható hitel- és személyes adatok központi nyilvántartásának. A hitelbírálat célja, hogy a hitelező intézmények minél alaposabban megismerhessék leendő adósuk fizetőkészségét és fizetőképességét, s az ezeket tükröző adatokat (adósságállomány nagysága, szerkezete) lehetőleg a hitelkérelmezőtől független, megbízható forrásból szerezzék be. Ennek egyik legfontosabb eszköze a központi hitelinformációs rendszer (KHR).”

A KHR törvény 11. § (1) bekezdése szerinti adatátadás Engedményes általi teljesítése esetén is szükséges figyelemmel lenni ugyanakkor a KHR törvény ügyfélvédelmi rendelkezéseire, amelyek – többek között - meghatározzák a természetes személyek tájékoztatására vonatkozó szabályokat, illetve előírják a KHR-ben nyilvántartott adatok meghatározott határidőt követő törlését.

A KHR törvény ügyféltájékoztatásra vonatkozó szabályai értelmében az Engedményesnek az adatátadás tervezett végrehajtását megelőzően 30 nappal tájékoztatnia kell a természetes személyt arról, hogy a referencia-adatai bekerülnek a KHR-be, amennyiben nem tesz eleget a fizetési késedelemmel érintett szerződésben foglalt kötelezettségének. A referenciaadat-szolgáltató kötelezettsége továbbá, hogy a referenciaadatok KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére történő átadását követő legfeljebb 5 munkanapon belül írásban tájékoztassa a nyilvántartott természetes személyt az adatátadás megtörténtéről.

A KHR törvény 8. § (1) és (2) bekezdései értelmében a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás a referenciaadatokat a 11. § szerinti esetben, - ha a tartozás nem szűnt meg - a 11. § (1) bekezdés szerinti adatátadás időpontjától számított ötödik év végétől számított öt év letelte után véglegesen és vissza nem állítható módon törli. Emiatt a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás részére történő késedelmes adatátadás a nyilvántartott természetes személyre nézve hátrányt jelent, hiszen adott jogviszony tekintetében a késedelem időtartamával meghosszabbodik a KHR-ben történő nyilvántartási idő.

Fentiekre tekintettel az MNB álláspontja szerint késedelmes adatátadás esetén a referenciaadat-szolgáltatónak – az ügyfélvédelmi szabályok érvényesülése érdekében – szükséges a KHR-ben az érintett jogviszonnyal kapcsolatos referenciaadatok törlése céljának megfelelő tranzakciót indítani. Ennek során a fizetési kötelezettség nem teljesítése miatt a KHR-ben szereplő adatok törlésének határidejét a feltevésével szükséges számolni, hogy az adatok a KHR törvény 6. § (3) bekezdése szerinti határidőben átadásra kerültek.

Az MNB álláspontja szerint továbbá, amennyiben a KHR törvény 8. § (1) és (2) bekezdései alapján számított időtartam adott jogviszony tekintetében már eltelt, ezen jogviszonyra vonatkozóan nem szükséges a KHR-be történő adatátadás.

Összefoglalva, az MNB a feltett jogkérdéssel kapcsolatban az állásfoglalást kérő jelen állásfoglalás II. 4) pontjában részletezett álláspontjával ért egyet.

Az MNB a fenti véleményét kizárólag az állásfoglalást kérő által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki. Az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az állásfoglalást kérő által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag az állásfoglalást kérő tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

2020. augusztus 10.